

MAGYAR KURI R

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Junius 30-dik napján, 1815-dik esztendőben.

B é t s.

Végezte az 51-dik számú M. Kurir' Toldalékjának utolsó lapján félbeszakadott megjutalmaztatások' előadásának: —

„Báró *Mohr* és Gróf *Nugent* Feldmarschallajtnantok, Gróf *Stahrenberg*, Báró *Gepert* Generalmájorok, és a' Generál Stábnál lévő Oberster Báró *Fleischer*, a' Leopold Rendnek Kommendatori keresztjével — Oberster *Baumgarten* a' Chateler gyalog Regementjétől, Kapitány *Asti* a' Toskána Dragonyosoktól, Májor *Flette* a' 8-ik Vadász Bataliontól, Kapitány *Gerardi* a' Simbschen Regementjétől, Kapitány *Kardos* az Angliai Régens Princez és Kapitány *Mombach* a' *Lichtenstein* Huszárjaitól, ugyan ezen Rendnek kis keresztjével; Májor *d'Aspre* pedig a' Mária Theresia Rendjének kis keresztjével tiszteltettek-meg. Végezetre Kapitány *Aichlener* a' Chateler gyalog Regementjénél Májorrá tétetett, F. M. L. Báró *Bianchinak* három arany és tizenkét, vitézségi érdempénzek oly rendelés mellett adattak kezébe, hogy azokat a' katonaság között, a' Strázsamasteren kezdve alá felé, a' magokat különösebben megkülömböztetett embereknék oszsa-ki.

Nagy Britannia.

A' Parlamentum' felső házában Jun. 8-dik napján a' Szeretsen, vágy az Áfrikai rabszolgavásár jött ismét kérdésbe. Lord *Grenville* így beszélt: — „Ha már, úgy

mond, ez a' hadakozás úgy fog elvégződni mint minnyájan obajtjuk, én igen tanácsosnak lenni tartom azt; hogy 18-dik *Lajostól* sürgetőleg kívánjuk-meg, hogy ezt a' vásárt ő is egészszen és baladek nélkül törölje-el, annyival is inkább, minthogy ez mostanában valósággal felbe szakasztatott Frantzia országban, a' mellyet az ott lévő mostani Országlónak betsületére meg kell vullanunk, bár melly gyűlölséges ember legyen is ő egyéb eránt. — Az után Lord *Liverpool* beszélt a' Ministerek' nevében, igérvén, hogy semmit el nem fognak mulatni a' Ministerek', a' mi ezen czélnak elérhetését elősegélheti, 's a' 18-dik *Lajos*' szelid és emberszerető tulajdonságától is hitelesen lehet várni azt, hogy magát ezen tekintethen nem fogja Anglia' kívánságának ellene szegezni.

Az után a' Romai Catholicusok' kívánságai fordultak elő. *Donoughmore* nevű Gróf hosszasan belébotsátkozott mind azoknak a' környüllásoknak előbeszélésebe, a' mellyek ezen tárgyra nézve a' Parlamentomban sok esztendőktől fogva elő fordultak. — Lord *Grenville* azt mondotta, hogy ha szintén neki telyességgel nem tettik is az a' hang, mellyen a' Britannus Catholicusok mostan ismét beszélteni elkezdettek, de azt tsakugyan szükségesnek iteli lenni, hogy ez a' dolog meg egyszer elő vétetessenek 's megvizgáltassák. — Minister Lord

Liverpool nem találta jónak lenni a' dolognak ismét vizsgálás alá leendő tétetést: — „A' Britannus Catholicusok úgy mond most mindent kívánnak; elébb meg kellene határozniok, hogy mit kívánnak, 's az után lehetne fontolás alá venni, hogy mit lehetne nekik megengedni.“ — Mások is vélekedtek a' Lordok között úgy, mint *Liverpool*, melyre nézve vissza yettetett a' Gróf *Donoughmore* jóvallása.

Azóltá, hogy az *Ánglus* armáda Belgiumban van; a' *Woolwichi* nagy fegyveres házból 30 millió puskatöltések, 30 ezer hordó puskapor (minden hordót 90 fontra számlálván) hozattattak által a' száraz Európába. — *Plymouthban* mostanság 20 ezer puskát, 300 ezer puskatöltést raktak hajóra, a' mellyek egyenesen vitettetnek a' Royalisták' számára a' Frantzia partokra. —

Az *Északi Amerikából Londonba* már megérkezett legújabb hírek, Május 25-dikén indultak onnét. Az egygyesült Státusokban kijövő újságlevelek közzül a' nevezetesebbik, melynek neve *National Intelligencer*, egy czikkelyt adott-ki, a' melly abban a' tekintetben is méltó a' figyelmetességre, hogy szemlélhetni benne, miképpen gondolkozzanak az oda való lakosok a' Frantzia országai új történetekről: —

„Mi Amérikiak, úgy mond, semnem remélnünk, semnem kívánunk semmit egy idegen Országlószéktől is. Frantzia országra nézve is éppen ilyen az állapotunk; nekünk mind egy, *Bonaparte* vagy egy *Lajos*, egy Császár vagy egy Király uralkodjék is ott. Mi 16-dik *Lajost* nem gyűlöljük, *Napoleonnak* sem tartozunk semmi kötelességgel. Ezen utólsónak a' kereskedést illetett rendelései, nekünk igen ártalmasok voltak, noha már még az ő számkivettetése alatt megszűntek vala olyanok lenni. Amerika az egész világgal békeességben élni kíván; nem akarja magát az Európai politikai dolgokba avatni. Tsak jussainknak nyilvánosságos megsértetése ragadhat-ki bennünket békeességos nyúgodal-

munkból. Nem kívánunk egyebet az Európai Hatalmasságoktól, tsak hogy függetlenségünket 's a' mi ezzel öszszetsatoltatva lévő jussainkat tartsák tiszteletben. A' mi *neutralisságunk* azonközben már most, minthogy a' hadakozás Frantzia ország és Anglia között gyaníthatóképpen kiüt, ismét ki fog tétettetni a' veszedelemnek. Ha ezek a' Frantzia országai változások az előtt történtek volna, hogy a' mi Angliával való békeességünk *Gentben* megkötetett, mi hasznot tudtunk volna azokból hajtani magunknak: de minthogy így nem történt a' dolog, már most semmi okunk is nintsen a' *Bonaparte*' megjelenéséu való örvendezésre.“

Megjegyzésre méltó innep az *Ánglusoknál* annak a' *Magna Chartának* innepe, mellyen ezen sziget' lakosainak személyes szabadsága fundálódik. A' *Norfolki* Hertzeg már előre elútozott Londonból a' maga nagy jószágaira, hogy ott, *Arundel-Castel* nevü fényes kastélyában készüléteket tétessen ehhez a' nagy innepi pompához. Egyebek között különösen erre az alkalmatosságra egy *Gothus templomot* építettett, a' melynek hossza 80, szélessége 35 's magassága 30 lábnyom; *Gothiai*, festett üvegekből való ablakai vannak; minden féle Heraldikai tzifraságok, emblemak, szemléltetnek rajta, mellyek mind igen finum munkával készülték. A' kastélyban találtató nagy és pompás szobák, mind *Gothiai* izlés szerént tziufrittattak-fel; hasonló drága készülétek tétettek mind ezeknek megvilágosittatásokhoz. A' legnagyobb vendég-ség Junius 21-dik napjára volt határoztatva, melly a' *Kek-striflikötő* Rend' minden tagjainak volt határoztatva. Megjelenni készülték erre a' fényes pompára a' Régens Princzel és testvér ötseivel egyetemben az országnak többnyire majd minden tagjai. Gazdag készülétek tétettek a' régi Ritteri tusakodásokra (tournirozásokra) is, a' melly játéokra három napok határoztat-tak, mellyek után a' fő *Aszszonyások'*

háljajaik következtek. Junius 13-dikán kezdődött-el a fényes innep, és 21 napokig tartott, mellyek alatt minden nagyokat kintsinyeket, gazdagokat szegényeket, megvendéglétt *H. Norfolki*.

Német Ország.

A' *Heidelbergei* vidékeken lévő nevezetes hegyek között a' legmagasabbnak tettejére, melynek *Königstuhl* a' neve, ezen alkalmas-ágra egy különös szépségű kifaragott nagy követ helyheztettek-fel, oly czélzással, hogy ha, mint szokásban van, ezt a' nevezetes hegyet a' Monarkhák is megtalálnák mostan szemlélni és reá felmennének, kérjék ő Felsőégeket, hogy ezen kőre-üljenek-le, 'sa' hegynek *Königstuhl* helyet *Kaiserstuhl* nevet adjanak. Valósággal meg is látogatták a' Felsőeges Császárok a' szép környékek között ezt is, s' még a' munkások közül egygyet a' kőnél dolgozgatni talván, ötet felsőgesen megajándékozták.

Jun. 18-dikán néhány Orosz Lovas Regimentek marschiroztak-el *Heidelberga* mellett a' *Manheim* felé vivő úton, mellyeket a' két Császárok s' a' hozzájuk tartozó Princzek és számos kísérik a' *Neckár* vize' hidjának végénél néztek-meg. — 19-dikben útnak indúlt innet *Heidelbergából Rastadt* felé a' fő hadi szállás' Cancelláriája, és 20-dikban magának a' fő hadi szállásnak is egy része. Maga a' fő vezér *Hertzeg Schwartzenberg* még ekkor megmaradt volt *Heidelbergában*. Az óta minden nap takarodnak ott által a' *Rénus* felé az Orosz Regimentek. A' *Bavarus* armáda már ekkor egészen által takarodott volt a' *Rénus'* bal partjára.

Frantzia Ország.

Münchenlőtte Párisból elindúlt *Bona-parte* a' birodalom' fő Cancellariusának előlülése alatt egy Országló Biztosságot, melynek tagjai a' Princzek; 's a' Hadí Minister *Marschal Davoust* előlülése alatt, a' tseudeesség' fenntartatására is egy Biztosságot hagyott hátra, melynek tagjai a' Politziai

Minister *Fouche*, 's a' Párisi Prefektus, 's a' Polgármester.

A' Monitörben külömbkülömb véres öszszetsapások emlittetnek, mellyek a' *Vendei* departamenteknek külömbkülömb vidékein a' Royalisták és Bonapartisták között történtek, a' mellyek azt mutatják, hogy Frantzia országnak ezen szerentsétlen részében ismét nagyon elhatalmasodott a' hazafiak között való hadakozás. —

A' *Vogesis'* hegyei között tüzesen folytatják a' Frantziák a' sántzoknak tsinalását. *Zabern* felé, 's a' *Straszburg* és *Nancy* között való úton mondják hogy igen nevezetesek légyenek ezen sántzok. A' *Pfaltzburg* felé vivő útak is megrakattattak batorriakkal. Az a' *Dononi* passus, mellyen *Lotharingiának* belső részeire kell menni, egészen hozzáférhetetlennek tartatik lenni. Hasonlót irnak a' *Stuttdti* utakról 's a' *Saint-Mariac-aux-Mines* völgyeiről.

A' *Baseli* levelek szerint ott Jun. 18-dikán legalább 200 ágyúlovést számláltak-meg. A' *Báselichnek* azt izente, a' *Hünnigeni* Frantzia Kommandáns, hogy a' város minden esetben hátorságban lehet, és még akkor sem félhet semmitől, ha mindjárt által mennének is a' Szövetségesek a' *Baseli* hidon; mivelhogy a' Frantziák minden esetben kiméilve fognak bánni *Helvétziával*.

Jun. 20-dikán írták *Báselből*, hogy akkor éjjel sok fegyveres népnek által menetelét várták ott a' városon felyül, nevezetesen *Rheinfeldennél*. — A' Frantziák nem nagy számmal voltak *Báselnek* szomszédságában, tsak valami 8 vagy 9 ezeren; hanem *Bcfordnál* meglehetősen számmal állottak.

A' *Genevai* levelek szerint 17-dikben *Carouget*, mint hallatott, elfoglalták volt a' Frantziák, és a' *Genevai* kapuk bezárva tartattak.

Hadi Történetek.

Néhány rendbéli nagános leveleket olvastunk a' Jun. 18-dikán történt véres verkedésekről, hanem, minthogy ugyan

ezekről minden órán várjuk a hivatal szerint való kényülállásos előadást, tehát most elégnék tartjuk tsak némelly fontosabb kényülállásokat említeni ezen magános levelekből: —

Jun. 19-dikén ilyen tudósítást tettek *Brüssselben* közönségesse: — „Éppen most érkezik-bé ide, a' *Hertzeg Bassanó tábori kotsijában*, egy Ánglus Kurir, azzal a' hírrrel, hogy az ellenséges ármáda tökéletes hátrálásban foglalatoskodik; 3000 ágyut fogtak-el a' Szövetségesek Napoléonnak minden tábori bagázsijával egyetemben.

Azt írják továbbá említett magános tudósítók, hogy már a' tsata' napján réament volt az elfogott ágyuk' száma 300-ra, a' fogságra esett katonák' száma pedig 10 ezerre, kik között mondatták lenni *Lefebre-Desnouettes* éa *Pire* nevű Generálisokat is. Mások Gen. *Bertrandot*, 's Napoléonnak két Adjutánsait *Dumoulin*t és *Cambacerest* is azok között, *Vandammét* pedig az elesetek között mondották lenni. — A' *Bonaparte* kalapját és köpenyegit a' tsata' mezéjén találták-meg.

Éppen ma kapánk egy kényülállásos előadást a' 15, 16, 17 és 18-dik Juniusi nevezetes útközetről, a' mely Jun. 21-dikén hirdettetett-ki *Heidelbergában*: de már ma, minthogy a' M. Kurir éppen a' nyomtatás alá menni készül, ezzel sem szolgálhatunk Olvasóinknak. Annyival többet ígérhetünk a' jövő keddre.

A' vége felé ezek fordulnak elő ezen *Heidelbergában* kihirdetett előadásnak: — „A' Szövetségesek vesztese ezen véres napokon, a' holtakat és sebeseket égygyútt vévén, réa' mehetett harmintz ezerre. Az Ánglus ármádnál elesett főbb tiszték között vannak: A' *Braunschweig-Ólsi Hertzeg*, *Picton*, *Ponsonby*, és *Fuller* nevű Generálisok, 's Hertzeg *Wellingtonnak* két Adjutánsai *Gordon* és *Canning* nevű Obersterek; megsebesedtek: az ármáda fő Kvártélymestere *Lancey*, Generális *Barnes*, a' *Belgiumi* Koronaörökös *Princz*, Lord *Fitz-*

roi-Somerset, a' *Nassau-Weilburgi* örökös *Princz* (de ez tsak gyengén), 's a' Hertzeg *Wellington*' kísérei közzül *Austriai Gen. Vincent*, Orosz Generális *Pozzo-di-Borgo*, 's a' Hertz. Adjutánsai majd mind.

Harmadszori Jelentés.

A' Méltóságos L. Báró Losadi Györffy sósef Ur ó Nagysága, Erdélyben, Szekely Udvarhelyi Széken, Homorod Lövéte nevezetű Helységben lévő vas Bányájához következő Individuok kívánatnak-meg: egy Szén egető mester (Köhlermeister) esztendei 300 Rforint fixa fizetés és szabad szállás mellett, egy Olvasztó mester (Schmelzmeister) 350 Rforint fixa fizetés, és szabad szállás mellett, — egy minden vas eszközököt készíteni tudó Kovács (ein geschickter Schmid) 350 Rforint fixa fizetés, és szabad szállás mellett; egy Hámor mester (Hammermeister) 350 Rfor. szabad szállás és fixa fizetés mellett; egy Atsmester, a' ki egy vas manipulatióval magát elő adó minden fa eszközököt készíteni tudjon 350 Rforint, fixe fizetés, és szabad szállás mellett. — A' kik a' fenn meg nevezett mesterségeket, tudják, és kedvek vagyou a' titulált Báró Urnak szolgálatjába állani, tessék magokat levelek, és mesterségbéli tudományokról való hiteles attestatumokkal, Erdélyben, Sz. Udvarhelyen, a' fenn titulált Báró Urnál, vagy pedig M. Országban Szathmár Vármegyében Nagy Bányán Cs. és K. Ingrossista Barátosi Finta János Urnál, mint a' Mélt. Báro Urnak ezen dologban megbizottjánál, ezen folyó esztendő Augustus utolsó napjáig jelenteni. — A' kik magokat jó attestatomok mellett jelentik, bizonyosok lehetnek felvettetésék felől, úti kötségek távulságokhoz képest meg fog határoztatni, és kinek kinek felvételekről való reszolutziójokba tudtokra adatai. — Sz. Udvarhely 3. Máji 1815.